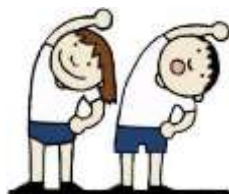


A GYÓGYTESTNEVELÉS MEGSZERVEZÉSE ÉS A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ FELADATOK SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYEKBEN



Bevezetés

Napjainkban egyre több a mozgásszervi problémával küzdő felnőtt és gyermek. Az ülve töltött foglalkozások növekvő száma miatt a szervezet nem kapja meg a szükséges ingereket, ezért nem fejlődik a kívánt mértékben a váz- és az izomrendszer, továbbá a szív- és keringési-, valamint a légzőrendszer. A kezdeti hanyagtartás idővel súlyos, sokszor visszafordíthatatlan gerinc-deformitássá válhat. Többségük visszafordítható lenne rendszeres mozgással, egy kis odafigyeléssel, azonban mozgás helyett gyermekeink számítógép, televízió előtt ülnek.

A gyógytestnevelés fogalma

„A gyógytestnevelés az a tudományág, amely a testnevelés módszereinek felhasználásával betegségek megelőzésére és gyógyítására alkalmas.” (Dr. Nemessuri Mihály)

A gyógytestnevelés és a gyógytorna közti különbség

Fontos tisztázni a gyógytorna és a gyógytestnevelés fogalmát. Mindkét tevékenységi forma mozgással gyógyít. A gyógytorna az egészségügyi szervek gyógyító tevékenységi körébe és felügyelete alá tartozik, a gyógytestnevelés pedig pedagógiai tevékenység, ami enyhébb fokú elváltozásokkal foglalkozik. Nem csak igazgatási és jogi szabályozásbeli különbségek jellemzik a két területet, hanem maga a tevékenység más. Az egészségügyi intézményekben folyó gyógytorna elnevezésben elkülönül az iskolai gyógytestneveléstől. A gyógytorna kifejezés onnan származik, hogy eredetileg a gimnasztika mozgásait alkalmazták terápiás céllal más testgyakorlatra. A gyógytestnevelés pedagógiai tevékenység és tanári diplomához kötött. A testi képességeiben visszamaradt, mozgásszervi, belgyógyászati és egyéb betegségekben szenvedő tanulók tantervbe foglalt differenciált képességfejlesztése a testnevelés eszközeivel.

Jogszabályi alapok

A pedagógiai szakszolgálatokról szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 28. § (1) bekezdése szerint a gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja. A gyógytestnevelés megszervezése az Nkt. 18. § h) pontja szerint a pedagógiai szakszolgálati feladatok része.

Az ellátás megszervezése

A szakképző intézmény a Szkr. 120 §-a alapján kötelező foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés megszervezéséről. A tanulót, ha egészségi állapota

indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani.

Igényjogosultság megállapítása

Az orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május tizenötödikéig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról a szakképző intézménynek nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

Könnyített testnevelés

A könnyített testnevelésórát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra vagy a szakképző intézmény által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

Gyógytestnevelés helyszíne, időkerete

A gyógytestnevelés órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt foglalkozás keretében.

Ha a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelésórán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelésórán való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára az iskolaorvos, a szakorvos tesz javaslatot.

Felmentés testnevelésórán való részvétel alól

Fel kell menteni a tanulót a testnevelésórán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

Értékelés

Ha a tanuló csak gyógytestnevelésórán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő, ha gyógytestnevelés és testnevelésórán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

Hiányzás

A tanuló, aki gyógytestnevelésre jár, a szakorvosi vélemény alapján felmentést kap a testnevelésórák látogatása és szaktárgy tantervi követelményeinek teljesítése alól. A testnevelés tantárgy félévi és év végi osztályzatának megállapítása a gyógytestnevelés foglalkozásokon kapott érdemjegyek alapján kapott osztályzattal történik. A tanuló gyógytestnevelés óráról való távol maradása igazolt, vagy igazolatlan órának minősül. A gyógytestnevelés órákon a tanuló igazolt és igazolatlan hiányzásait vezetik. Amennyiben hiányzásai elérik azt a mértéket, hogy tanév végén osztályzata nem állapítható meg, osztályozó vizsgát köteles tenni.

Szűrővizsgálatok

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet 2. sz. melléklet 2/b pontja értelmében a testnevelési csoportbeosztás elkészítése, gyógytestneveléssel, testneveléssel, sporttal kapcsolatos iskola-egészségügyi feladatok ellátása a nevelési-oktatási intézmény orvosa (iskolaorvos) által ellátandó iskola-egészségügyi feladat. A nevelési oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladat a 3. sz. melléklet 9 pontja alapján a testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák,

iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniés ellenőrzésében való részvétel. Fontos hangsúlyozni, hogy az orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május 15-éig kell elvégezni. Az iskolában a gyógytestnevelés feladatának ellátása pedig a tanév rendjéhez igazodik, ettől eltérés csak az iskolaorvos vagy a szakorvos véleménye alapján kezdeményezhető. A 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet rendelkezései alapján végzik el a szűrővizsgálatokat és a különböző kategóriákba való besorolást. (Lásd I. melléklet!)

Összefoglalva

A vonatkozó jogszabályok értelmében a gyógytestnevelésen való részvétel valamennyi tanuló számára egészségi állapotának megfelelően biztosítandó. A gyógytestnevelési foglalkozások biztosítása a pedagógiai szakszolgálatok feladata, együttműködve a szakképző intézményekben dolgozó testnevelő tanárokkal és a szűrést végző orvosokkal.

Testnevelési kategóriák

1. Könnyített testnevelés

Könnyített testnevelési órán vesz részt a tanuló, ha hosszabb betegség miatt fizikai állapota leromlott, kisméretű mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása van, s emiatt a testnevelési órák egyes gyakorlatait nem végezheti. A könnyített testnevelés általában a normál testnevelési órán kerül megszervezésre, az adott iskolában tanító testnevelő tanár vezetésével. A könnyített testnevelésben részt vevő egészségének helyreállása után orvosi vélemény alapján ismét részt vehet a testnevelési órán.

2. Gyógytestnevelés

I/A. Gyógytestnevelés

Az orvosi javaslat alapján gyógytestnevelésen és testnevelésórán is részt vehet. A féléves és év végi osztályzatát a gyógytestnevelő és a testnevelő tanár együtt állapítja meg.

II./B. Gyógytestnevelés

Csak a gyógytestnevelési órán vehet részt, az egészségügyi diagnózisnak megfelelő foglalkozásokon. A féléves és év végi osztályzatát a gyógytestnevelő tanár állapítja meg.

3. Teljes felmentés

Fel kell mentenie a tanulót a testnevelési órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelési órán való részvételét sem.

Dokumentáció

- A.Tü.19/N Gyógytestnevelési napló
- A.Tü.19/E Gyógytestnevelési tájékoztató füzet (hiányzásokat ebbe igazolja az osztályfőnök)
- A.Tü.19/K Kimutató a gyógytestnevelésben résztvevő tanulókról (értesítő félévi és év végi osztályzatokról)

